

**«Әуе көлігінің жалпы курсы» пәні бойынша Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған
тест спецификациясы**

1. Мақсаты: Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтарды аттестаттау барысында Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған тест тапсырмаларын әзірлеу үшін құрастырылған.

2. Міндеті: Педагогтардың біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.

3. Мазмұны: 10410100 «Әуе тасымалын ұйымдастыру» мамандығы, 4S10410102-«Әуе тасымалдарын ұйымдастыру жөніндегі агенті», 3W10410101-«Әуе тасымалын сату мен брондау жөніндегі агенті» біліктілігіне арналған «Әуе көлігінің жалпы курсы» пәні бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
1.	Жалпы ережелер	1	Авиацияның даму тарихы
		2	Жер атмосферасының қысқаша сипаттамасы
		3	Ұшақтың негізгі құрылымдық бөліктері
		4	Әуе кемелерінің классификациясы және типтері
		5	Бірыңғай көлік жүйесіндегі әуе көлігі
2.	Әуе көлігінің халықаралық ұйымдары	6	Халықаралық Азаматтық авиация ұйымы (ИКАО)
		7	Халықаралық әуе көлігі қауымдастығы (ИАТА)
3.	Азаматтық авиация қызметін регламенттейтін негізгі құқықтық құжаттар	8	Авиатасымалдарды халықаралық регламенттеу
		9	Қазақстан Республикасында авиатасымалдарды мемлекеттік регламенттеу
4.	Авиациялық тасымалдарды ұйымдастыру	10	Авиакомпанияның қызметі
		11	Әуежай қызметі
		12	Агенттердің, жүк агенттерінің қызметі
		13	Әуежайлар мен әуе желілерін жіктеу
5.	Әуе тасымалдарының ерекшеліктері	14	Ұшуды қамтамасыз ету түрлері
		15	Рейстерді коммерциялық қамтамасыз ету
		16	ӘК коммерциялық жүктемесінің жіктелуі
		17	Тасымалдау құжаттарының түрлері
Мәтінмәндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық мәліметтер, сурет және т.б.).			

4. Тапсырмалар мазмұнының сипаттамасы:

Жалпы ережелер: Авиацияның даму тарихы. Ауадан ауыр ұшу аппараттарының тарихы. Ішкі жану қозғалтқышы бар алғашқы ұшақ, алғашқы рейстер. Аэродинамика және атмосфера терминінің ұғымдары. Атмосфера қабаттарының құрылымы. Ұшақтардың құрылымдық схемалары. Қанаттың құрылысы. Ұшақтың негізгі жүйелері. Ұшу салмағы бойынша, мақсаты бойынша, тасымалдау түрлері бойынша, қозғалтқыш түрі бойынша, орналасуы бойынша, қанатының құлашы бойынша, фюзеляждың ұзындығы бойынша, деңгейлер саны бойынша әуе кемелерінің класификациясы мен типтері.

Ұшу қауіпсіздігін және әуе қатынастарының тұрақтылығын қамтамасыз ететін әуе көлігінің негізгі міндеттері. Әуе көлігінің артықшылықтары мен кемшіліктері сабақ барысында қолданылатын негізгі терминдер.

Азаматтық авиацияда әуе тасымалын басқару: ИКАО құрылу тарихы. ИКАО мақсаттары мен міндеттері ИАТА құру тарихы. ИАТА мақсаттары мен міндеттері. Мас мақсаттары мен міндеттері, сабақ барысында қолданылатын негізгі терминдер.

Азаматтық авиация әуе тасымалдарын регламенттеу: Халықаралық Азаматтық авиация туралы Конвенцияның (Чикаго, 1944 жылғы 7 желтоқсан) мақсаты мен негізгі ережелері, халықаралық әуе тасымалдарына қатысты кейбір ережелерді біріздендіруге арналған Конвенция (Варшава. 12.10. Халықаралық әуе тасымалдарының кейбір ережелерін біріздендіруге арналған Конвенция (Монреаль, 1999 жылғы 28 мамыр), "Қазақстан Республикасындағы көлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы. "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы, Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі №540 "Жолаушыларды, багажды және жүкті әуе көлігімен тасымалдау қағидалары" бұйрығы. Сабақ барысында қолданылатын негізгі терминдер.

Авиациялық тасымалдарды ұйымдастыру: авиакомпанияның, әуежайдың, тасымалдарды сату жөніндегі агенттердің мақсаттары, міндеттері, функциялары. Жолаушылар және жүк тасымалдарын сату туралы ИАТА агенттік келісімінің мақсаты. Жердегі қызмет көрсету туралы ИАТА стандартты келісімінің мақсаты. Халықаралық және ішкі тасымалдар. Халықаралық әуежай. Әуежайда шекаралық, кедендік, фито-санитарлық, ветеринарлық бақылау сабақ өткізу барысында қолданылатын негізгі терминдер.

Мамандыққа кіріспе: әуежай қызметі, ұшуды қамтамасыз ету түрлері. Рейстерді коммерциялық қамтамасыз ету рәсімдері. Жолаушылардың ерекше санаттары, багаждың сыныптамасы, арнайы жүктер. Шарттық-есептік тасымалдау құжаттары, рейстік ұшу тасымалдау құжаттары, коммерциялық хат-хабар, өзге де әкімшілік тасымалдау құжаттары. Сабақ барысында қолданылатын негізгі терминдер.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты және бір немесе бірнеше дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты:

Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Бағалау:

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға – 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін – 2 балл, жіберілген бір қате үшін – 1 балл, екі және одан көп қате жауап үшін – 0 балл беріледі.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. "Қазақстан Республикасындағы көлік туралы" Қазақстан Республикасының Заңы (30.05.2020ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен)
2. "Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы (07.07.2020 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен))

3. Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрінің 2015 жылғы 30 сәуірдегі №540 бұйрығы "Жолаушыларды, бағажды және жүкті әуе көлігімен тасымалдау қағидалары"»
4. Халықаралық әуе тасымалдарына қатысты кейбір ережелерді біріздендіруге арналған Конвенция. Варшава. 12.10. 1929 ж.
5. Халықаралық әуе тасымалдарының кейбір ережелерін біріздендіруге арналған Конвенция. Монреаль, 28 мамыр 1999 жыл.
6. Халықаралық Азаматтық авиация туралы Конвенция. Чикаго. 7 желтоқсан 1944 ж. ИКАО, Дос. 7300Базаева Е.В. Перевозка грузов воздушным транспортом. Москва, «Авиационная школа Аэрофлота», 2014 г.
7. Руководство ИАТА по наземному обслуживанию (IGOM)
8. Ефимов В.В. Основы авиации. Часть I. Основы аэродинамики и динамики полета летательных аппаратов: Учебное пособие. – М.: МГТУ ГА, 2012 – 64
9. Бажов Л. Б. Основы аэропортовой деятельности и обеспечения полетов : учеб. пособие УВАУ ГА(И), 2011
10. Базаева Е.В. Перевозка грузов воздушным транспортом. Москва, НОЧУ СПО «Авиационная школа Аэрофлота», 2014 г.
11. Зайцев Е.Н. Общий курс транспорта: Учебное пособие. - СПб.: СПбГУГА, 2008
12. Карпова Л.И. История авиации и космонавтики. Учебное пособие. МГТУ ГА2015
13. Корнеев В. М. Конструкция и основы эксплуатации летательных аппаратов учеб. пособие УВАУ ГА, 2009
14. Сафонова Т.В. Авиационная метеорология: учеб. пособие УВАУ ГА, 2005
15. Сулейманова Е.С. Перевозочные документы. Алматы 2016 АО «Академия Гражданской Авиации»
16. Сухушина Т.Н. Воздушные перевозки грузов. Алматы, АГА, 2013 г.
17. Практические аспекты эксплуатации воздушных линий. Москва, НОЧУ СПО «Авиационная школа Аэрофлота», 2014 г. Афанасьев В.Г. «Основы международных воздушных сообщений», Москва: 2010г.
18. Троицкая Н.А., Чубуков А.Б. «Единая транспортная система», Москва: 2011г.
19. Троицкая Н.А. «Общий курс воздушного транспорта», Москва: 2014 г